
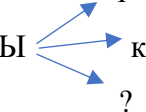

Уруок тиэмэтэ	Дьүкээгир остуоруйата «Үрүн эһэ мунна тобо хараный?»
Кылааһа	2
Учуутал	Канаева Фекла Моисеевна
Уруок тиибэ	Сананы арийыы, билии уруога
Уруок сыала	<p>Үөрэтэр: Саҥа айымньыны билиһиннэри, айымньы сүрүн санаатын быһаарыы, тустаах усуллубуйаны тэрийии</p> <p>Иитэр: Айымньыга олобуран оҕону сир-майгы өттүнэн иитии, аһыныгас, амарах, үтүө санааба угууу, айылбаба, кыыларга харыстабыллаах сыһыанна иитии.</p> <p>Сайыннарар: Оҕо толкуйдуур, саҥарар үөрүйэбин сайыннарыы, тылын саппааһын кэнэти, аабаарга интэриэһин ,саҥаны билэр-көрөр үөрүйэбин көбүтүү</p>
Күүтүллэр түмүктэр	<p>Тустаах үөрэх биридимиэтин үөрэти түмүгэ (предметные результаты):</p> <p>-Аабаар дьобурун сайыннарар;остуоруйа ис хоһоонун өйдүүр;ааптар абааччыларга тугу тиэрдэн бабаарбытын өйдүүр, араналаан көрөр;</p> <p>Үөрэх сатабылларын сайыннары түмүгэ (метапредметные результаты):</p> <p>-Тэннээн көрөр, ырытар;учуутал кэпсиирин, бииргэ үөрэнэр оҕолорун саҥатын болбойон истэр, кэпсэтигэ көхтөөхтүк кыттар, бэйэтин санаатын чопчу тиэрдэргэ кыһалла, уруокка туруоруллар сыалы өйдүүр;</p> <p>Ытык өйдөбүллэри үөрэнээччигэ инэри түмүгэ:</p> <p>Тус суолталаах дьайыы (личностные результаты):</p> <p>-Саҥа тиэмэни өйдөөһүн; аабыы сүрүн үөрүйэхтэрин баһылааһын, тылары сатаан наардааһын;саҥаны билэ – көрө сатыыр үөрүйэби ситиһии; хонтуруолланаллар ,сыаналаналлар</p> <p>Бэйэни салайынар-дьаһанар дьайыы (регулятивные УУД)</p>

	<p>-Учуутал көмөтүнэн уруок соругун сатаан быһаарар; бэйэтин уонна атын киһи дьарыгын сатаан сыаналыыр, истэр.</p> <p>Бодоруһар дьайыы (коммуникативные УУД)</p> <p>- Атын киһи санаатын сатаан өйдөөн истэр уонна ылынар; бэйэ санаатын сөпкө сааһылаан этэр.</p> <p>Билэр-көрөр дьайыы (познавательные УУД)</p> <p>- Өй үлэтин дьайыыларын сатаан толорор;тиэкиһи сөпкө ааһар, ырытар.</p>
Атын предмети кытта ыкса сыһыан	Тулалыыр эйгэ уруогун кытары, математика уруогун кытары
Туттуллар тэрил	“Литература аабыта” үөрэнэр кинигэ,проектор, ноутбук, иһиттээх муус, үлэлиир тэтэрээт, электроннай сыһыарыы
Уруокка туттуллар ньымалар	- бөлөбүнэн үлэ;тиэкиһинэн үлэ;айымньыны, тылы ырытыы;айар үлэ.

Уруок хаамыта:

№	Уруок этаба	Учуутал дьарыга	Үөрэнээччи дьарыга	Үөрэх дэгиттэр дьайыыларын сайдыта
1	Тэрийэр түгэн	Чуораан номнуо тыһаата , Үөрэнэргэ кэм буолла. Үтүө күнүнэн, оҕолоор!	-Үтүө күнүнэн! Уруокка бэлэм буолаллар	Үөрэнээччи ис туруга(Л)
2	Үлэ былаанын торумнааһын	<p>-Оҕолоор, биһиги аабы уруогар тугу гынабыт?</p> <p>1. - искэ - таска - ботугураан ч -а (чааска араарабыт, аабабыт) -</p> <p>2. </p> <p>3. Т (дуоскаба бэлиэтэнэр)</p>	<p>1. Аабабыт -искэ -таска -ботугураан</p> <p>2. Ырытабыт - чаастарга араарабыт -кэпсэтэбит -ыйытыы Туруорабыт</p> <p>3.Түмүк</p>	<p>Бары бииргэ былаананалларын ситиһи (К)</p> <p>Билиилэрин сааһылааһын (П)</p>
3	Сорукка тахсалларыгар усулуобуйа тэрийи.	-Оҕолор , мин бүгүн эһиэхэ тугу эрэ аҕаллым. Көрүн эрэ бу тугуй?	-муус .. мин паапам муус ылбыта. Муус уулларан	Өй үлэтин дьайыыларын сатаан толорор(П)

	<p>Уруок тематын арийыы</p>	<p>(иһиккэ муус куһуоктарыҥ көрдөрөр) муус ханна баарый?</p> <p>Онтон оҕолор тула еттүбүт муус буоллун. Оннук дойду баар дуу? Дьоннор олоһоллор дуу.. ханнык кыыллар олоһоллоруй?</p> <p>Маладьыастар , наһаа билэр эбикиит дии? Аарыма кыыл, манан сонноох баар үһү?</p> <p>Бүгүн уруокпутугар ааҕар айымньыбыт туох туһунан эбитий?Аны маннык тыллары билэбит дуу ?</p> <p>Дьаадьый , моһуок, кэриэр, баппаҕай..</p> <p>Билбэт тылы хайдах хантан билэбит?</p> <p>-Чэ оҕолоор, эһиэхэ бу тылдыт баар көрдөөн була охсун эрэ.</p> <p>Кимтэн эрэ куот,мэһэй, уокка сиэтэн хоруорт, кыыл илин атахтара.Онтон оҕолоор бу быһаарыылар үрүҥ эһэни кытары, ааҕар айымньыбытын кытары туох сибээстээхтэрэ буолуой?</p> <p>Кинигэбитин арийдыбыт стр 96 айымньыга баар уруһуйу көрөн сабаҕалаан көрүөбүҥ эрэ.</p> <p>Бүгүн ааҕар остуоруйабыт «Үрүҥ эһэ мунна тоҕо хараны?» Билиэххитин баҕардыгыт дуо?</p>	<p>иэбит..Уу тоннобуна муус буолар</p> <p>-баар мин телевизорга көрбүтүм...</p> <p>Үрүҥ эһэ</p> <ul style="list-style-type: none"> • -Улахан дьонтон ыйытабыт • интернеттан көрөбүт • тизкис ис хоһоонуттан • тылдыттан <p>(оҕолор тылдыттан көрдөөн булаллар)</p> <p>Оҕолор сабаҕалааһыннара . Үрүҥ эһэни туппуттар, илиилэригэр уоттаахтар.</p> <p>Тоҕо ?</p> <p>Баҕардыбыт</p>	<p>Бэйэлэрин санааларын сөпкө сааһылаан этиилэрэ(К)</p> <p>Билиилэрин сааһылаан тылы ырытар үөрүйэхтэригэр үлэлээһин(П)</p> <p>Уруок сыалын-соругун бэйэлэрэ таһаарыылары(Р)</p>
4.	<p>Тизкиһинэн үлэ</p>	<p>Үрүҥ эһэ туһунан тугу билэбит? (экранны көрөллөр)</p> <p>Онтон оҕолор бу ааҕар айымньыбыт ааптара кимий?</p> <p>Онтон Дьүкээгир диэн норуот аҕыйах ахсааннаах</p>	<p>. Оҕолор тугу билэллэрин кэпсииллэр</p>	

		<p>норуот саха сириҥ төрүт олохтоохторо буолалларын биһиги төрүт культурантан билэбит.</p> <p>Экранна көрдөрөн учуутал кэпсиир.</p> <p>Стр. 94 арийын</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Учуутал аабыта 2. Санаа атастаһы <p>Оҕолор остуоруйаны ааҕан баран туох санаа кэллэ. Кэпсэтиһии.</p> <p>чаҕыйбат, тэскилиир, күннүүр,моһуоктуур кубулуммуттар диэн тыллары хайдах өйдөөтүгүт ?</p> <p>тиэкистэн булун. (Экранна көрөн быһаарсыы) Учуутал көмөтүнэн чаастарга аат биэрэллэр)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Үрүҥ эһэ урут үп-үрүҥ эбит 2. Дьон аһын уорар 3. Булчуттар төгүрүйбүттэр 4. Муннун уотунан сиэппиттэр 5. Онтон ыла мунна хараарбыт <p>Ы — ч+</p> <p>- к+</p> <p>Пааранан үлэ. Чаастарынан бэйэ бэйэҕэ кэпсэтиһии ыйыты толкуйдуубут Атыттар эппиэттиигит.</p> <p>Үрүҥ эһэ хайдах кыыл эбитий?</p> <p>Тоҕо мунна хараарда? Хайдах бултууруй?</p>	<p>Ааптара суох. Дьүкээгир остуоруйата. Ол аата нуруот айбыт.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Оҕолор аабылара <ul style="list-style-type: none"> -харабынан - ботугураан - доргуччу <p>Оҕолор эппиэттэриттэн көмөлөөн дуоскаҕа суруйаллар</p> <p>Айымньы ис хоһоонунан атастаһа сылдьан ыйыты толкуйдууллар, эппиэттиллэр</p>	<p>Өй үлэтин дьайыыларын сатаан толорор(П)</p> <p>.-Тиэкиһи сөпкө ааҕар, ырытар.(П)</p> <p>Айымньы ис хоһоонун өйдөөһүн; аабы сүрүн үөрүйэхтэрин баһылааһын, тыллары сатаан наардааһын(Л)</p> <p>Тэннээн көрүү, ырытыы (П)</p> <p>Атын киһи санаатын сатаан өйдөөн истэр уонна ылынар Бэйэ санаатын сөпкө сааһылаан этэр. (К)</p>
--	--	--	--	---

5	Тухалаах сынньалан	<p>Үрүн эһэ хааман испит, Эмискэ күүстээх тыал түспүт Уна ,ханас көрүөлээбит, Балык сизэн баҕарбыт. Тымныы мууска хатааскалаан, Муустаах муораҕа умсубут, Харбыы, харбыы Балык хабан тахсыбыт.</p>	<p>Хаамаллар Тыалы көрдөрөллөр Уна-ханас көрөллөр Истэрин имэринэллэр Хацкылыылар Умсаллар Харбыылар</p>	<p>Үөрэххэ бэйэ- бэйэлэрин көбүлүүллэр (К) Тухалаах хамсанылар(Л)</p>
6	<p>Үөрэтиллибит чингэтии</p>	<p>Оҕолоор айымныыны төһө өйдөөбүшүтүн бэрэбиэркэлээн чингэтиэбин. Маладьыастар. Сорудахтары олус үчүгэйдик толордугут. Билиигитин чингэтибит. Бэйэбитин сыаналанныгыт. Онтон мин эһиэхэ Кыһыл кинигэ туһунан эбии кэпсиэм. Оҕолоор , эһиги тыыннаах үрүн эһэни көрбүккүт дуу? Орто дойдуга үрүн эһэни 2012 с аҕалбытгара.Ол туһунан экранна көрүөбүн. Онтон эһэни хайдах кыыл дии санаатыгыт? Онтон дын олоххо эһэни уотунан сиэтиэххэ сөп дуо?</p>	<p>Оҕолор үлэлиир тэтэрээттэригэр сорудахтары толороллор, айымныы ис хоһоонун чингэтэллэр Тоҕо диэтэр Үрүн эһэ «Кыһыл кинигэ»5э кирибит кыыл буолар . кинини бултуур көнүллэммэт. Мин көрбүтүм. Биһиги Орто дойдуга сылдыбыппыт. Онно үрүн эһэ баара.</p>	<p>Өй үлэтин дьайыыларын сатаан толорор(П) -Бэйэтин сатаан сыаналанар (Р) - Айымныы ис хоһоонун өйдөөһүн, тыллары сатаан наардааһын(Л)</p>
7	Түмүк. Рефлексия	<p>Уруоктан тугу биллигит? Ханнык түгэни ордук интэриэһиргээтигит? Былааннаабыппытын ситтибит дуо? Остуоруйаны ааһан баран туох түмүккэ кэллибит?</p>	Оҕолор эһиэттэрэ	<p>Оҕо ис туруга(Л) Хонтуруол уонна бэйэни сыаналананы (Р)</p>
8	Дьэбэ үлэ	<p>Электроннай сыһарыыттан “Ыт бэйэтигэр доһору хайдах көрдөөбүтэ» диэн ненец остуоруйатын иһит, аах уонна сорудахтары толор.</p>	-Көрсүөххэ диэри!	<p>Өй үлэтин дьайыыларын сатаан толорор(П)</p>

		- Көрсүөххэ диэри!		
--	--	--------------------	--	--